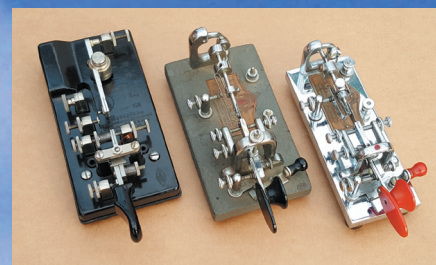
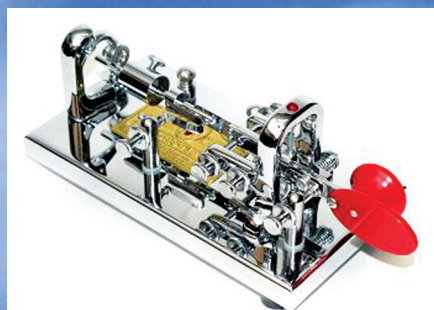
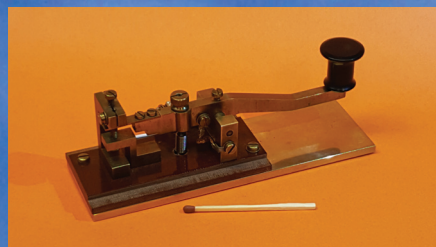
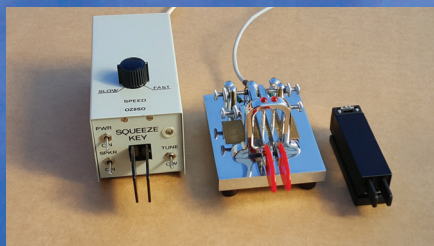

radio telegrafer

MEDLEMSBLAD FOR
RADIOTELEGRAFISTFORENINGEN AF 1917

NR. 3 2017

100. ÅRGANG

Fødselsdage

SEPTEMBER

2. sept. 60 år.	4001 Henning Bjerregaard
9. sept. 80 år.	3384 Reijo Antti Andersen
13. sept. 70 år.	3546 Leo Mandrup Nielsen
27. sept. 80 år.	1959 Ervin Olsen

OKTOBER

10. oktober 80 år.	2358 John P. Schiøtt
12. oktober 70 år.	4228 Sonja Lund Laybourn
17. oktober 85 år.	1941 Børge Møller Christensen.
19. oktober 70 år.	3212 Jette Elisabeth Bælum
23. oktober 75 år.	2678 John Palle Hansen

NOVEMBER

5. november 70 år.	3168 Hetty Violet Kristensen
10. november 75 år.	2648 Hans Jørgen Christiansen
13. november 70 år.	5445 Claus Asger Nielsen.
30. november 75 år.	2708 Knud Mouritz Isager.

DECEMBER

2. december 75 år.	4770 Laila Marcher
3. december 80 år.	2622 Anton C. Ziegler Kusk
31. december 75 år.	5203 Jesper Rømer Nygaard

**Foreningen
ønsker
tillykke!**

radio telegrafen

Medlemsblad for
Radiotelegrafistforeningen af 1917

Nr. 3
August 2017
100. årgang

ISSN: 0033-8508

Redaktion:
Jan Preisler
(Ansvarshavende)

Udgiver:
Radiotelegrafistforeningen af 1917
Gl. Køge Landevej 55, 5.sal
2500 Valby
Telefon 33 14 19 17
Girokonto: 540 - 1917
Netbank: 43105401917
E-mail: raf1917@post.tele.dk
www.raf1917.dk

Oplag:
500 eksemplarer

Telefontid:
Tirsdag og torsdag 11.00-14.00

Kontoret i Grønland:
Postboks 1372
3900 Nuuk

Formand:
Carol Ann Thrane
Tlf. 38 71 40 88

Forretningsfører:
Vagn Klovborg
Tlf. 56 63 09 59

Kontorvikar:
Birger Riis-Hansen

Redaktion og layout:
Bodil Laursen og Jan Preisler

Deadline for nr. 4
1. november

Produktion:
Specialtrykkeriet Arco A/S
Gemsevej 4
7800 Skive
tlf. 96 16 52 00

Forside: Alle tiders morsenøgler

Foto: Jens Otto Sørensen, Jan Preisler

Det var så den sommer.....

Dagen i dag har igen budt på tropisk regn, ligesom sidste søndag. Temperaturerne i de seneste par måneder har ikke just været sommeragtige, så efteråret er vel så småt ved at indfinde sig, selvom vi kun er i slutningen af juli. Nå men det er der jo ikke noget at gøre ved, for som Storm P så udmærket sagde det "Alle taler om vejret men ingen gør noget ved det".

Til gengæld er der da så meget andet, man kan fundere over. Blandt andet har der i de seneste par dage været meget skriveri og mange Tv-indslag om visse jyske turistbusser, som ikke overholder færdselslovens regler bl.a. med hensyn til bremses og som på trods af pålæg fra politiet den ene dag, stadig dagen efter kører uden at have få repareret bremserne. En tillidsrepræsentant fra et af selskaberne udtalte i Tv, at chaufførerne simpelthen ikke har tid nok til at undersøge om den bus han/hun er blevet tildelt inden afgang. Det lyder da helt troligt! Det med sikkerheden og arbejdsmiljøet hænger ofte i en tynd tråd, når de holdes op mod økonomien.

Derfor var det en god nyhed, der kom fra FTF for et par uger siden om, at Beskæftigelsesministeren har udpeget det ekspertpanel, der skal komme med forslag til en forbedret arbejdsmiljøindsats.

Arbejdsmarkedets parter har fået fire pladser dvs. DA, KL, LO og FTF er repræsenteret i udvalget. Næstformand/LO og FM/FTF deltager i panelet.

Og så er der er heldigvis også gode nyheder vedrørende Lyngby Radio:

Der er godt nok endnu ikke indgået overenskomst, men der er drøftelser i gang med Moderniseringsstyrelsen om tilslutning til den overenskomst, der er indgået mellem Moderniseringsstyrelsen og Dansk Metal.

Der er et tæt samarbejde med MAS- folk (Maritime Assistance Service) og JRCC, Joint Rescue Coordination Center (Det tidligere SOK). Der er blevet ansat 3 nye militærfolk, som vil få VHF- radiocertifikat og er under indøvelse på LYRA, som nu i organisationsdiagrammet er en "kasse", med benævnelsen "NIS" (nød, il og sikkerhed) under JRCC. Blot er navnet Lyngby Radio bibeholdt, fordi det er et godt "brand".

Tidsplanen for flytning til Karup holder, så LYRA skal starte op i Karup pr. 1. februar 2018. Der er sendt 6 måneders varsel/høringssvar ud til samtlige medarbejdere, som så skal svare på, om de vil med til Karup eller ej. Såfremt de ikke ønsker dette, kan de betragte arbejdsforholdet som ophørt pr. 1. februar 2018.

Og så sidst men ikke mindst:

Alle aktive medlemmer: Husk at afgive jeres stemmer til repræsentantskabsvalget 2018.

Carol Ann Thrane

Carol Ann Thrane
Formand

Henning Poulsen
Næstformand

Jørgen Lund-Ertel

Kjeld Ricard Rasmussen

Ingemann Ganderup

Nyt fra FU

CO10:

Sekretariatschef SKAF/CO10 Mariann Skovgaard gik på pension pr. 1. juli d.å. RAF har gennem årene haft en god støtte fra hende og et vældig godt samarbejde, og foreningen var naturligvis repræsenteret ved hendes afskedsreception. NFM Henning Poulsen overbragte gavekurv og blomster samt tak fra foreningen.

CO10 har varslet blokade mod stillinger som politikadet i politiet I overensstemmelse med CO10's vedtægter § 18 stk. 3, har CO10's bestyrelse enstemmigt besluttet at afgive varsel om blokade mod stillinger som politikadet i politiet. Baggrunden for beslutningen er, at der igennem længere tid har været ført forhandlinger med Moderniseringsstyrelsen (bistået af Rigspolitiet) vedrørende løn, pensions- og øvrige vilkår, uden at der er opnået enighed mellem parterne. På denne baggrund

konstaterede CO10/Politiforbundet, at forhandlingerne om en organisationsaftale måtte anses for sammenbrudt.

Blokaden, som har virkning fra den 10. juli 2017, indebærer, at intet medlem af CO10's medlemsorganisationer må søge eller lade sig ansætte i stillinger som politikadet. Den omfatter ikke tjenestemænd eller tjenestemandslignende ansatte.

Nyt fra Grønland

Forhold vedrørende udarbejdelse af ny overenskomst med MIT er blevet drøftet mellem HR chef ved MIT og RAF.

Ved TELE har der været nogle vanskeligheder ved overgang til nyt IT system vedrørende bl.a. løntræk for afholdt ferie og ved pensionsindbetalinger efter indførelse af ny lovgivning.

VALG TIL FORENINGENS REPRÆSENTANTSKAB FOR PERIODEN 1. JANUAR 2018 – 31. DECEMBER 2021.

Tidligere på året er der foretaget opstilling af kandidater til foreningens repræsentantskabsvalg.

Der er indhentet tilsagn fra foreslåede medlemmer, og efterfølgende er der udfærdiget stemmesedler med alle opstillede kandidater.

Stemmesedler er udsendt til foreningens aktive medlemmer, og afstemningen afsluttes 30. september 2017, hvorefter der foretages optælling af stemmerne.

Der vælges 3 repræsentanter for gruppe 01 Grønland og 6 repræsentanter for gruppe 02 øvrige.

Selvom afstemningen er hemmelig, er det nødvendigt at oplyse medlemsnummer for registrering af stemmeberettigelse, men medlemsnummer skal ikke oplyses på stemmeseddel. Derfor kasseres den medsendte returkonvolut efter registrering af medlemsnummer. Hvis stemmeseddel indsendes til foreningen pr. mail som vedhæftet fil, vil medlemsnummer derfor heller ikke fremgå af stemmeseddel.

Sidste frist for indsendelse af stemmesedler er **30. september 2017.**

Stemmeafgivning kan også ske pr. mail med oplysning af kandidater, der stemmes på, eget medlemsnr. og navn samt gruppe.

Det nyvalgte repræsentantskab skal beslutte, hvad der skal ske med foreningen og hvornår. Det er derfor vigtigt, at det nyvalgte repræsentantskab har størst mulig opbakning blandt foreningens aktive medlemmer.

SÅ BRUG DIN STEMME.

RADIOTELEGRAFISTFORENINGEN AF 1917

STEMMESEDDEL TIL FORENINGENS REPRÆSENTANTSKAB 2018 – 2022.

GRUPPE 01

Medlemmer i Grønland. Der må sættes max. 3 krydser – højst 1 kryds udfor hvert navn.

3356	Tore Andreassen	
5048	Kjeld Richard Rasmussen	
5096	Søren Høgh Christensen	

Medlemmer der tilhører GRUPPE 01 kan ikke stemme på opstillede i GRUPPE 02.

Tilsvarende kan medlemme, der tilhører GRUPPE 02 ikke stemme på opstillede i GRUPPE 01.

GRUPPE 02

Alle andre medlemmer. Der må sættes max. 6 krydser – højst 1 kryds udfor hvert navn.

3050	Mogens Lehd Pedersen	
3086	Ingemann Ganderup	
3389	Carol Ann Thrane	
3878	Henning Poulsen	
3906	Jørgen Lund-Ertel	
4739	René Hansen	
4926	Klaus Rohde Johansen	
5027	Hanne Birkholdt Christoffersen	
5202	Astrid Enevoldsen	
5253	Per René Thode Clausen	
5609	Niels Kuhlmann	

Sidste frist for indsendelse af stemmesedler er
30. september 2017.

Stemmeafgivning kan også ske pr. mail med oplysning af kandidater, der stemmes på, eget medlemsnr. Og navn samt gruppe.

Det nyvalgte repræsentantskab skal beslutte, hvad der skal ske med foreningen og hvornår.

Det er derfor vigtigt, at det nyvalgte repræsentantskab har størst mulig opbakning blandt foreningens aktive medlemmer.

REPÆSENTANTSKABSVALG.
BEKLAGELIGVIS ER FRIST FOR INDSENDELSE AF STEMMESEDLER
ANGIVET MED ÅRSTAL 2013 PÅ STEMMESEDLER UDSENDT PR. POST.

DEN KORREKTE INDSENDELSESRIST ER
30. SEPTEMBER 2017

Danske Rederier

Rederiforeningen
af 2010

Færgerederierne

Så kom morsealfabetet ind i varmen

I slutningen af maj blev et nyt logo med inspiration fra morsealfabetet præsenteret. Rederierhvervene har ladet designfirmaet e-Types stå for udformningen, og ved pressemeddelelse præsenteret det således:

Et nyt kapitel for Danske Rederier.

Danmarks Rederiforening har løbende tilpasset sig tiden. Det har været et grundvilkår, siden en gruppe fremsynede redere etablerede Dampskibsrhederi-Foreningen i 1884.

Allerede i 1900 besluttede man sig for at modernisere navnet første gang. Her blev det til Dansk Dampskibsrederiforening. Sidenhen opfriskede man igen navnet til Danmarks Rederiforening.

Dengang som nu er organisationen talerør for det danske rederierhverv og arbejder for gode vækstbetingelser i Det Blå Danmark.

I 2017 tages det næste skridt, når Danmarks Rederiforening bliver til Danske Rederier.

En fælles identitet for hele rederierhvervet

Den nye visuelle identitet samler de tre organisationer, der i dag repræsenterer det samlede rederierhverv i Danmark. Det giver branchen ét fælles udtryk i dialogen med det omkringliggende samfund. De tre far-

ver har rod i landkortets farver for de respektive medlemskredse, så det dybe havs mørkeblå er i Danske Rederiers logo. Offshore og kystfarts lyseblå farve er i logoet for Rederiforeningen af 2010, samt de forbundne landområders grønne i Færgerederierne.

National forankring og internationalt udsyn

Danske Rederiers visuelle identitet kombinerer det danske afsæt med et internationalt udsyn.

To elementer, der kendetegner hele rederierhvervet i dag. Det nye logo er baseret på det internationale morsealfabet, der har været kernen i den globale kommunikation inden for søfart. Sammenstillingen af de to morsebogstaver i logoet – DK – peger samtidig på det danske flag.

Efter min mening er det lidt at en tilsnigelse, at sammenligne det nye logo med Dannebrog. Godt nok er der i venstre side to felter, som kan minde om den ene side af flaget, men så hører al sammenligning da også op. Hellere fastholde, at signalet er DK – det er da ærlig snak.

Jan Preisler

**RADIOTELEGRAFISTFORENINGEN
AF 1917**

1917-2017

**PROGRAM FOR FORENINGENS
100 ÅRS FØDELSDAGSFEST
LØRDAG 7. OKTOBER 2017.**

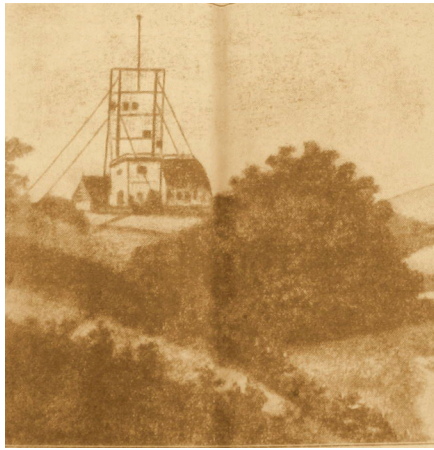
**1800 VELKOMST
(REGISTRERING OG UDLEVE
RINGAFNAVNESKILTE)**

1900 - ? FESTMIDDAG

Indcheckning lørdag fra kl. 1400
Udcheckning søndag inden kl. 1100.

Praktiske oplysninger om hotellet
kan findes på:
www.nyborgstrand.dk

Med venlig hilsen
Forretningsudvalget.

Nyborgs optiske telegraf, huset masten står på findes stadig!

Nyborg

Danmarks hjerte, som byen kalder sig! Midt i byens centrum ligger Nyborg Slot omgivet af sine volde.

Med en historie, der går helt tilbage til omkring 1170, er slottet en af Danmarks ældste kongeborge. Det er en del af et enormt anlæg, der indbefatter hele den moderne bykerne.

I den tidlige middelalder var Nyborg Slot mødestedet for det danske "parlament", Danehoffet, som blev grundlagt her.

Ved Danehoffet på Nyborg slot, mødtes landets stormænd indkaldt af kongen og tog bestemmelser og afsagde domme.

I 1282 blev der i Vordingborg forhandlet om Erik Klippings håndfæstning, det dokument, der gav regler for kongens magt i riget og for stormændenes rettigheder. I juli samme år blev håndfæstningen endeligt vedtaget i Nyborg, og den var Danmarks første grundlov.

I den er "menneskerettighederne" første gang med i i en dansk lov.

Her står den lovregel, der gælder den dag i dag, at ingen kan fængsles uden om lov og dom. Og så blev det slået fast, at der skulle være rigsmøde

Løst og fast om Nyborg

hvert år. Kongen kunne selv bestemme stedet, men det skulle være eet, der kunne sejles til. Nyborg blev altså ikke lagt fast som "stedet".

I 1286 blev Erik Klipping myrdet i Finderup lade, og 1287 var der domsmøde i Nyborg. Marsk Stig og hans 12 følgesvende blev domfældt her for kongemordet, dog in absentia, de dømte var flygtede ud af landet.

I tidens løb gik Danehoftraditionen mere eller mindre i opløsning, ind imellem fik de en en blomstring, men begrebet Danehof blev allerede afskaffet under Valdemar Atterdag og afløst af den mere moderne form: Rigsrådet ved kongens side. Nyborgmøderne efter den tid var alle kongelige og for en snævrere kreds.

Nyborg var garnisonsby fra ca. 1659 til 1913. I 1801 blev der byg-

Nyborg Slot 1659

get en "optisk telegraf" på Nyborg vold. Et stort stativ med signalkiver der kunne vendes og drejes og danne mønstre og fungerede på samme måde som morsesystemet. Disse optiske telegrafer blev bygget over hele landet, bl.a. Kronborg havde en på det store firkantede tårn, også Sprogø havde sin, faktisk kunne der sendes bud hurtigt på få timer over store afstande helt ned til Hertugdømmerne.

Ord i sigte den optiske telegraf

Kravet var naturligvis klart vejr!

Bæltruten over Storebælt gik via Korsør og Nyborg, og gav gode penge til byen, for tit måtte de rejsende indkvarteres i dagevis, ja ofte uger, mens man ventede på godt vejr!

Efterhånden blev bæltruten udvidet og moderniseret, der blev anlagt jernbaner over hele landet, de blev forbundet med jernbanefærgerne som kom til, og byen levede godt af det samt det faste personale, som bosatte sig i byen.

Siden kom broen og nu suser folk udenom byen og dens handelsliv, men kongresser og møder finder stadig

sted i Nyborg, for til det brug ligger byen i dag ligeså praktisk og centralt, som da rigets mænd samledes her i 1282 og vedtog landets første grundlov.

Bodil Laursen

Kilder: Palle Lauring mm.

Martha-dag i Svendborg

Hans Jørgen Christiansen, Jan Svane, Hans Boesgaard, Steen Winkel, Jørgen Madsen, Regner Seidler, Erik Hellerup

mand udstyret med billetter, øl voucher og en plads i solen. Et jazz orkester dukkede op, og så var der liv og glade dage.

Vel nok dagens mand, og arrangør af denne årligt tilbagevendende begivenhed – Launy, blev hyllet i forbindelse med sine 70 år og fik overrakt en gave. Der var ikke et øje tørt.

Herefter fortsatte musikken, snakken og øldrikningen til 1245. Launy gik på talerstolen og alle blev beordret til at gå „Gennen Strædet“ over til biografen. Det skal lige tilføjes, at den lille genvej faktisk hedder Strædet.

Mestre til styrbord og navigatører til bagbord. De „ordblinde“ kunne gå i midten. Foran det hele gik orkestret

Kllar til Martha!

I biografen var der gjort klar. Biografens bar var bemandet, og her kunne vouchers indløses til øl på flasker. Denne proviant måtte medbringes i salen. På hvert sæde var placeret en lille pose indeholdende en lille flaske O.P Anderson med tilhørende snapseglass indgraveret (mærkat) med rederiet Treforkens skorstensmærke og „Martha“ 50 år. Der blev holdt et par taler og afdelingen Helsingør frembragte en lille gennemgang af filmens mange perler.

Selve afspilningen af filmen er noget for sig selv. Der er aldrig helt stille i salen. Kommentarerne flyver hele tiden i luften. Når kaptajn Nielsen gemmer sig bag styrehuset, råber mestrene „kujon“. Da „Harald“ toner frem på lærredet „buer“ hele

Ved den traditionelle DFDS-ju-lefrokost i december var der enighed om at prøve at tromme nogle telegrafister sammen til den årlige visning af Martha-filmen i Svendborg første lørdag i maj. 8 personer fulgte opfordringen, og de fik en uforglemmelig oplevelse i selskab med flokken af styrmænd og maskinmestre.

Regner Seidler har efterfølgende givet en udførlig beskrivelse af den gode dag. Til næste år vil man prøve at gentage succes'en.

„Der var som sædvanligt på denne dag pyntet op ude foran „Børsen“ i Svendborg. Solen skinnede fra en blå himmel og flagene blafrede i vinden. Uniformsjakker, kasketter, ja snart sagt alle former for maritim beklædning prægede gadebilledet. Især iøjnefaldende var de, der var udklædt som personerne i filmen. Martha-klubben i Helsingør var meget flot repræsenteret med stort set alle medvirkende.

Efterhånden blev vort eget lille party samlet, og ca. kl. 1200 var alle

Launy og jazzorkestret

Martha-dag i Svendborg

Regner Seidler og Erik Hellerup

salen på nær nordmændene, som klapper. Hver gang de drikker noget i filmen, bliver der råbt „skååå!“ og hele bio drikker med. Halvvejs i filmen er der pause. Den har en god længde, da der kun er to herretoiletter til rådighed. Det bliver dog klaret, og ny proviant slæbt ind til anden halvleg. Da filmen var slut, og alle havde fået hinanden var bifaldet tilsvarende stort.

Turen gik nu med højt humør tilbage til „Børsen“ hvor der ude i baggaden var rigget an med grill og øl. Her blev der gået godt til pølsen, for hvem er ikke sulten efter sådan en biografur. Sjovt nok fejlede tørsten heller ikke noget.

Langsomt men sikkert begyndte folk at gå hjem, men det var i forvisningen om, at det ikke var sidste gang turen til Svendborg på Marthadagen var gjort.“

Regner Seidler

Hans Jørgen Christiansen, Ole Bryder, Steen Winkel, Jan Svane

Wendelbo veterantræf

Veterantræf torsdag d. 7. september

Målet for årets træf bliver Ivar Weilbach der ligger i Toldbodgade 35, 1253 København K.

I kender jo alle Weilbach, vi har slidt mange af deres publikationer op gennem årene.

Programmet er som følger:

0945 Vi mødes på Cafe Fremtiden, Sankt Annæplads 22, 1250 København K., de fleste har vist været på Fremtiden før i tiden, bl.a. når man hentede en ny uniform hos naboen, skrædderfirmaet Petersen-Faxe's Eftf.

0945-1015 Cafe Fremtiden-Morgenkaffe/the med et rundstykke, mandtal /kollegialt samvær.

Efter kaffen går vi over til Fa. Ivar C. Weilbach, der ligger i Toldbodgade 35, 1253 København K., ca. 50 meter fra Cafe Fremtiden.

1030- ca. 1130 Vi starter med et lille foredrag om firmaets historie, derefter får vi en lille rundvisning i firmaet.

Efter dette kulturelle indslag går vi en lille tur ned af Memory Lane, Larsens

Besøg på radiomuseet i Ringsted

Plads, Amaliehaven, Nyhavn m.m. 1230- ca. 1430 Frokost og kollegialt samvær på Cafe Fremtiden.

Arrangementet med morgenkaffe og frokost koster DKK 258. Drikkevarer til frokost købes efter ønske og behov.

Tilmelding senest 1. september.

Alle der er på mail listen har fået besked om hvordan man tilmelder sig. Skulle der være nogen derude, der har lyst til at deltage, som endnu ikke er ført i mandtal, så ring eller skriv til

Knud-Helge på Mobil: 22649560 eller mail 1944kha@outlook.dk.

Medlemsstatistik

April 2017

1780	Ib Olsen	afgået ved døden
5669	Henrik Jordahn	aktiv til udmeldt
5686	Mala K.Kaspersen	ny aktiv

Maj 2017

5203	Jesper Rømer Nygaard	aktiv til udmeldt
4076	P.J.N.I.K. Klæeist	aktiv til passiv
3835	Ole Strandberg	afgået ved døden
3073	Agnes M.L.Jørgensen	udmeldt
1758	Nils Peter Jensen	udmeldt

Juni 2017

5687	Jens Otto Sørensen	ny passiv
2052	Ib Holst Jørgensen	afgået ved døden
5688	Hans H.H.Isaksen	ny aktiv

Medlemstal pr. 1. juli 2017

Aktive 94 Passive 279

Mindeord

Mandag den 1. maj 2017 afgik medlem nr. 3835 Ole Strandberg ved døden efter komplikationer ved en operation.

Ole tog certifikat i 1974. Ole var fagligt aktiv og var en periode medlem af repræsentantskabet og forretningsudvalget.

Han arbejdede som sejlene telegrafist i 20 år i 8 forskellige rederier med 8 forskellige typer farter, afbrudt af 3 år på kystradiostation i Grønland. I tidsrummet 1993-95 var han for UNHCR udstationeret i Nairobi, Kenya, Somalia og Rwanda samt for Caritas i Sydossetien.

I 1997 blev Ole ansat i Dansk Sø-Restaurations Forening (senere CO-Søfart & Metal Maritime) som faglig sekretær. I et mindeord skriver formand for CO-Søfart og Metal Maritime Ole Philipsen bl.a.: "Ole Strandberg var altid på de søfarendes side og har hele sit voksne liv kæmpet for, at ingen blev ladet i stikken og at "systemet" ikke overtog kontrollen og styringen med den enkeltes liv. Ukueligt satte han alt ind på, at folk fik det, de havde ret til fra det offentlige. Han sørgede for at få det faglige arbejde sat i højsæde så effektivt, at det dannede fundamentet for CO-Søfart-samarbejdet og den senere fusion med Dansk Metal.

Selv om Ole Strandberg var 73 år, arbejdede han til det sidste som faglig sekretær i CO-Søfart, hvor arbejds-skader for de udenlandske søfarende i DIS var hans hovedområde".

I foreningsregi var det altid en glæde ved veteransammenkomsterne, hvor han lyste op i sit farverige tøj, at udveksle meninger med Ole. Gennem årene bidrog han med utallige skarpt formulerede indlæg i Radiotelegrafens til en perspektivering af aktuelle situationer. I septembenummeret i 1989 tager han gruppelevsordningen op til drøftelse og anlægger i en alder af 45 år bl.a. følgende betragtninger :

"Sådan, groft bud i luften, har jeg i tiden konsumeret 80.000 alkoholiske genstande og indhaleret 270.000 grønne og blå cecil. Statistikken fortæller mig, at jeg som følge heraf, har

al mulig grund til at "frygte" skarpe hjørner, som er synbare forude, - for ikke at tale om hvad mit blodtryk efter sigened burde fortælle mig. Det kunne altså siges at være høfligt, hvis jeg så småt begyndte at overveje, hvordan de sidste kufferter skal pakkes. De kufferter, jeg ikke selv skal rejse med, men overlade til andre at pakke ud. Også dette er i orden, og den særlige risiko et resultat af frivillige valg. I min opfattelsesverden er døden som princip det mest ligegyldige, som findes (og derfor måske altdominerende i en dialektisk tanke). Det er livet som tæller.

Og tæller, det gør de levende. Også indholdet af mine efterladte kufferter, - som det kunne være mig en slags særlig lykke at pakke, og uden sure sokker, - hvis jeg bare måtte bestemme, hvem der skulle pakke hvilke ud. Men her har jeg ikke meget at skulle have sagt, og kan faktisk slet ikke protestere mere".

I forbindelse med udarbejdelse af foreningens kommende jubilæumsbog spurgte jeg Ole, om han måske ville bidrage med en artikel om arbejdet for hjælpeorganisationer. Han tænkte lidt over det, før han sagde, at det ville han gerne. Da jeg modtog hans artikel, som blev redigeret og forbedret et par gange, gav han udtryk for, at det havde været ham en glæde at kunne se tilbage på det livskapitel og få sat noget på tryk derom.

Æret være Ole Strandbergs minde

Jan Preisler

Jeg husker Ole Strandberg fra da han blev ansat ved Godthåb/Nuuk Radio i midten af firserne. Han var på en gang både venlig, og knivskarp når det gjaldt overenskomstforhold og juridiske forhold iøvrigt. Så Ole blev hurtigt valgt til tillidsmand.

Selvom han let kunne have taget en lederkarriere, var det slet ikke i hans interesse, idet han brændte for ligeret og retfærdighed.

Det kom os kolleger til gode, og satte ledelsen grå hår i hovedet, når han demonstrerede sin store indsigt i overenskomsten.

For mit eget vedkommende var det en månedsvagt i opsigelsesperioden, der ved Oles mellemkomst blev honoreret med fuld overtidsbetaling.

15-20 år senere mødte jeg ham ved et arrangement i Radiotelegrafistforeningen. Han var dårligt gående, og under en rygepause sagde han, mens han overbrillerne kiggede på en med sit underfundige lidt drilske blik, 'det kommer der af at ryge'.

Et afklaret menneske med stor personlig integritet og raffineret humor.

Andre har bemærket at Ole rejste videre på en første maj. Som radiotelegrafist kan jeg ikke lade være med at fundere over at han blev 73 år.

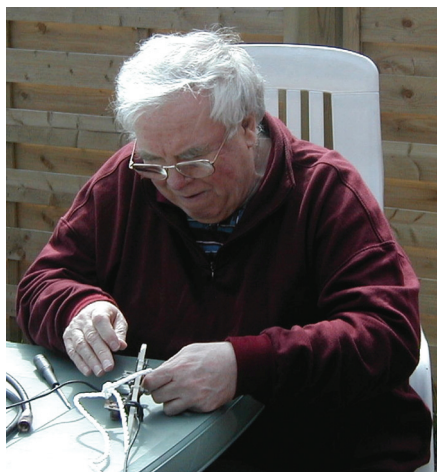
Er sikker på at Ole vil have sig frabedt højtidelige mindeord, så han huskes som et af de sjældne mennesker, der ikke er til salg.

Æret være Ole Strandbergs minde

René Hansen

Mindeord

Mindeord om Ib Holst Jørgensen

Min bedste ven – Ib Holst Jørgensen, medlem nr. 2052 – afgik ved døden den 9. juni 2017. Selvom Ib ikke havde det så godt de sidste 2 – 3 år, kom meddelelsen om hans død alligevel uventet.

Ib blev i en alder af kun 16 år radioamatør, så efter en uddannelse inden for kontor og lager, besluttede han sig for at blive radiotelegrafist. Han fik sit certifikat fra Fanø Navigationsskole og herefter hyre i J. Lauritzen. Efter nogle års sejlads blev han ansat i FE, hvorfra han blev pensioneret i 1996.

Jeg lærte Ib at kende i Løgumkloster. Han var ikke nem at komme i snak med, og som nyankommen spurgte jeg kollegaerne om, hvordan man kom i kontakt med ham. Bare spørg ham om noget EDB, så skal det nok gå. Jeg fandt på et eller andet, og siden har vi stort set snakket sammen hver dag i 25 år.

Hver onsdag var han at finde på Radiomuseet i Fredericia, hvor man nød godt af hans store tekniske indsigt. Dette var højt prioriteret hos Ib.

Han efterlader sig et stort savn hos min familie og mig, men selvfølgelig mest hos hans hustru Kirsten, som han nåede at fejre guldbryllup med for et par år siden.

Æret være Ib Holst Jørgensens minde.

Ingemann Ganderup

Mindeord over radiotelegrafist mm. Bjarne Romme.

Vor gode ven og kollega igennem mange år er ikke mere.

Bjarne Romme døde d. 14. maj 2017 og blev bisat d. 23 maj, på den dato hvor han ville være fyldt 74 år.

Efter et længere sygdomsforløb måtte han opgive kampen mod den kræftsygdom som kom til at præge de sidste par år af hans liv.

Bjarne stammede fra Falster, og allerede som ung mand, var hans store interesse radio, ikke mindst den tekniske side af området. Det blev dog som radiotelegrafist, han kom til at virke en stor del af sit arbejdsliv. Sin uddannelse fik han i Søværnet, og efter endt kontrakt der, kom han til Skagen Radio i 1972, hvor vi var kollegaer i en årrække. Efterhånden som skriften på væggen blev tydeligere og tydeligere mht. Skagen Radios fremtid, blev Bjarne, i lighed med mange andre telegrafister i kystradiotjenesten dengang, sluset over i Telestyrelsen, hvor han var beskæftiget i en ledende stilling, indtil ændringer i arbejdsgange gjorde en ende på det. Sine sidste år på arbejdsmarkedet var han ansat på elektronikvirksomheden Terma, hvor man nød godt af Bjarnes glimrende engelskkundskaber og erfaringer fra Søværnet.

I Bjarne er vi mange, der har mistet en særdeles god ven og dygtig kollega. Han var en mand med sine meningers mod, hvilket jo uundgåeligt bringer store følelser i spil. Han var utrolig udadvent og et organisatorisk talent, som mange har nydt godt af. Når Bjarne stod for arrangementet var det sikkert, at alt var i skønneste or-

den. Som meget aktivt medlem af Round Table Skagen, kom han også i forbindelse med mange mennesker overalt på kloden, hvilket så bragte ham og hans hustru Hanne på rejser til alle verdensdele, hvor de fik venner for livet. Bjarnes sidste job på Terma, medførte også en del rejseaktivitet i NATO regi, hvilket bragte nye internationale venner ind i hans og Hannes tilværelse.

Hans handlekraft og organisatorisk talent fornægtede sig heller ikke, da han for ca. 3 år siden fik beskeden om, at helbredelse var umulig, der var kun livsforlængende behandling tilbage.

Straks blev huset i Brabrand sat til salg og udskiftet med et rækkehus i Egå. Den store bil blev udskiftet med en mindre, og alle formaliteter, incl. hvordan han ønskede sin egen begravelse, blev bragt i orden, så Hanne kunne være sikret en lidt nemmere hverdag, når han var væk.

Dette opvejer dog på ingen måde det tab som hun har lidt. Vi andre har istet en god kammerat og kollega, Hanne, og deres to voksne drenge Jan og Kim med familier, har mistet en munter, pligtopfyldende, trofast mand og far, med det savn som dette medfører.

Æret være Bjarne Rommes minde

Jørgen og Jakob (ex. OXP)

Lauritzen Veteranernes sommermøde

På generalforsamlingen 8. juni i Lauritzen-Veteranerne blev foreningens første formand, hovmester Finn Lassen udnævnt til æresmedlem.

Finn Lassen har gennem mange år lavet et utrætteligt arbejde med at få foreningen sat godt i søen, og efter at Finn Lassens helbred ikke længere klarer, at han altid skal være først på dæk, har han nu overladt bestyrelsesarbejde og formandskab til andre.

Lauritzen-Veteranerne er en forening, som har til formål at styrke den særlige "Lauritzen-ånd", som altid har kendetegnet de ansatte i redieriet J . Lauritzen. Medlemmerne er primært søfarende, enten fra skibene eller fra boreenhederne, men medlemsskaren tæller også ansatte i landorganisationen samt medlemmer af ejerfamilien.

Det sociale netværk for søfarende har i friperioderne altid været udfordret, idet kontakten til familien prioriteres højt, man holder fri når ens naboer er på arbejde, og hvem i ens nærområde er lige interesseret i fast badmintontid med en, der kun er hjemme halvdelen af året? Når man for at gå på pension for sidste gang er trådt ned ad landgangen, er det især vigtigt fortsat at holde sit personlige netværk vedlige.

Lauritzen-Veteranerne forsøger her at være aktiv i at opretholde kontakten mellem tidligere kolleger, og allerede efter at have hilst rundt går snakken livligt: Var det ikke i 2002 vi sejlede sammen på ...? hvornår har du sidst set...? Kan du huske...?

Historierne bliver fundet frem fra glemslen, og ikke alle historier bliver husket på helt samme måde af alle. Men efter at den første har lagt ud, kan en anden supplere- og en tredje har hørt historien på tredje hånd og snart er alle enige om (næsten) den samme fortælling.

Lauritzen-Veteranerne holdt i juni generalforsamling og efterfølgende årsmødemiddag i Fredericia. Styrmand, og tidligere lærer på Kogtved Søfartsskole og mangeårig velfærdsmand i Singapore og Aalborg, Jens Aa.

V. Schulz har overtaget roret som formand i foreningen.

Der var genvalg på de øvrige poster, og såfremt man ønsker medlemskab, er man velkommen til at henvende sig til kasserer Hans Sønderborg på telefon 2297 3845 eller e-mail hanssonderborg1@gmail.com.

Fotoglimt fra generalforsamlingen og frokosten: Ernst Johansen

Tekst: Hans Sønderborg

Bestyrelsen: Jens Aa. V. Schulz, Bent Engsig, Hans Sønderborg, Jorg Schatt, Poul Erik Hansen, Ernst Lindahl og Tom Jepsen

HVAD ET BESØG PÅ ASIA HOUSE KAN MEDFØRE

-eller historien om trossetelegrafer

Ved Radiotelegrafistforeningens sidste veteranfrokost i marts i år henvendte Kirsten Kamp sig til Jan Preisler og mig med et billede hun søgte en afklaring på.

Under et besøg i Asia House havde hun i kælderens taget et billede af vedstående "maskintelegraf". Hun ville gerne vide, om vi kunne forklare, hvad det var for et apparat og hvor, det havde været anvendt.

Hverken Jan eller jeg kunne på stående fod ryste en forklaring ud af ærmet, og ingen af os erindrede at havde set eller sejlet sammen med en sådant apparat.

Vores umiddelbare gæt var, at det var blevet brugt i forbindelse med havneanløb/afgang i ældre skibe før håndbårne radioer og samtaleanlæg var blevet almindelige, ligesom det kunne have sin berettigelse i fartøjer hvor udsynet fra broen til specielt agterenden var begrænset.

Overbevist om, at det ville være "a piece of cake" at finde ud af det, lovede jeg at lave lidt research og melde tilbage med en løsning.

Det skulle vise sig at blive lidt mere vanskeligt end jeg havde forestillet mig, efterfølgende er den kronologiske rækkefølge af jagten.

Nakskov Skibs- og Søfartsmuseum i min gamle by Nakskov ligger inde med utroligt megen viden om dels Nakskov Skibsværft og ØK, så derfor skrev jeg til Mogens Andresen for at høre, om han kunne gøre mig klogere på apparatet og om eventuelt han vidste hvilket fartøj, det havde været i.

Til min store overraskelse meldte Mogens pas, ingen på museet kunne

Fotoet fra Asian House

umiddelbart give en forklaring. Jeg rettede derefter samme spørgsmål til MS museet for Søfart i Helsingør. Her svarede museumsinspektør Jannik Hartrup følgende:

"Din forklaring lyder meget plausibelt, og det er sandsynligvis fra et ØK skib, da det står i Asia House.

Maskintelegraferen må være en ret tidlig version, da det lader til at Nakskov Skibsværft gik over til at bruge maskintelegrafer fra Thomas B. Thriges fabrikker i Odense.

Hvis det er fra et ØK skib der er bygget i perioden før 1950, så er der omkring 17 ØK skibe bygget i Nakskov. Mit bedste bud må være, at det er fra et stort skib, hvor den fungerede som en "Docking Telegraph", der muligvis var flere af på skibet og hjalp kaptajnen med at komme fri af havnen hvis hans udsyn var begrænset.

Desværre er jeg ikke 100% på hvad genstanden er og i hvilket skib det blev brugt i"

Det var så formålet med apparatet, som vi jo allerede havde gættet, men vi var ikke rigtig kommet nærmere vores "eget" billede. Hvor og hvornår stammede det fra. Vores hypotese om et gammelt fartøj må jo siges at være opfyldt med s.s. Titanic. Telegraferen angiver jo tydeligt at det stammer fra A/S Nakskov Skibsværft og det skulle så ifølge ovenstående antyde, at det skulle være før 1939, hvor værftet gik over til at få fremstillet sine telegrafer

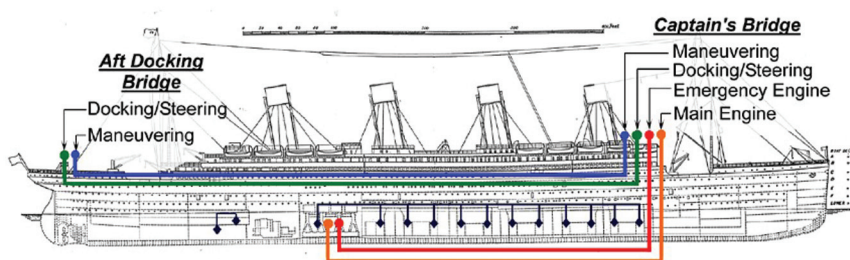
hos Thomas B. Thrige A/S i Odense. Placeringen i Asia House mere end antyder, at der er tale om et ØK fartøj, så det må være næste skridt. Jeg skrev til Ole Mohrsen fra ØK-Klubben som ekspederede mig videre til sekretær Erik Ljungren i

Asia House. Han svarede, at han var på ferie, men at jeg var velkommen til at tage fotos af "telegraferen" når han var tilbage i slutningen af juli. Samtidig kunne han oplyse, at telegraferen var købt på auktion sammen med den originale skibsklokke, begge stammede fra MS Mombasa.

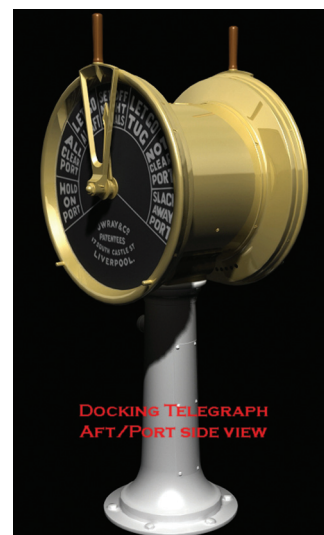
Det var noget af en overraskelse, ØK har kun haft et fartøj med navnet Mombasa og det blev afleveret fra A/S Nakskov Skibsværft i 1950. Jeg var noget tvivlende, da jeg delvis mente, at det måtte være fra et ældre fartøj, dels at "telegraferen" også så ældre ud. Jeg delte mine tvivl med museumsinspektør Jannik Hartrup fra MS Museet for Søfart, der medgav at have den samme tvivl. Vores tvivl skulle dog blive gjort til skamme. Jannik Hartrup skrev også, at de på museet havde tegningerne, men at der ikke var angivet nogen Docking Telegraph. Han foreslog et besøg på museet i Nakskov, hvor de skulle have de gamle specifikationsbøger over diverse nybygninger fra A/S Nakskov Skibsværft.

Knud-Helge Andresen

Fortsættelse følger i nr 4!

Engine Room
Titanic's docking telegraphs

Docking telegraph

Bog anmeldelse

"En sømandsfamilie kan i virkeligheden kendetegnes ved nok at være en kernefamilie med mand og kone, men det er sømandskonen, der står ved roret i det daglige. I praksis er det et spørgsmål om, hvem der er hjemme, og hvem der er ude - eller slet ikke er der. Og hvem der så at sige "supplerer op" i forhold til det, der skal gøres. Det er sømandskonen, der gennem hverdagens erfaringer og uopsættelige arbejdsopgaver, rytmer og rutiner, bliver sømandsfamiliens faktiske overhoved."

Det er et af udsagnene, man kan læse i bogen "Sømandskoner fra Marstal - fortællinger fra sø og land". Bogen er skrevet af Mette Eriksen Havsteen-Mikkelsen der af uddannelse er etnolog, og som er ansat på Marstal Søfartsmuseum, som også står for udgivelsen.

I bogen tegnes et billede af Marstalsømandskoner i det 20. århundrede. Den er opdelt i to hovedafsnit - Sømandskoner fra 1900-tallets første del og Sømandskoner fra 1900-tallets anden del.

Sømandskonernes liv og færdene er selvfølgelig tidligere gjort til genstand for forskning og beskrivelser, og disse omtales naturligvis i bogen. Denne bog koncentrerer sig om et lille geografisk område, selve Marstal, og forfatteren har kunnet trække på skrevne kilder fra museets righoldige arkiv. Arbejdsmetoden har været interview og gruppesamtaler med nulevende sømandskoner, og deres udsagn kommer til udtryk som kursiverede citater bogen igennem. Med udgangspunkt i disse mange oplysninger fremsætter forfatteren en lang række betragtninger og konklusioner.

Det kan ikke undgås, at en række selvfølgelig kommer til udtryk. Det er klart, at der er gensynsglæde, fest og farver, når manden efter længere tids fravær igen træder ind på scenen. Tilsvarende nedtrykt og mismod, når han igen drager bort. Som anført ovenfor er det hustruen, der i det daglige må tage sig af alle gøremål, og opdragelse af børn

ene er også hendes gebet. Faderen vil jo nødtigt fungere som bussemand, når han er hjemme, så børnene har et godt, forklaret (måske forkert) indtryk af farmand.

I første halvdel af 1900-tallet var udmønstringsperioderne jo af betragtelig længde og samværsmulighederne i hjemmet tilsvarende korte. Kommunikationsmulighederne dengang var heller ikke, som vi kender dem i dag. Dengang stod sømandskonerne i den grad for alt hvad der vedkom hjemmefronten. Generelt var der tale om "fuldtidsjob" i hjemmet, og udearbejde eller karrierepleje var ikke noget kvinderne beskæftigede sig med.

På det område er der sket ganske meget i de senere år. Udmønstringstiden er kort, hjemmeperioderne flere og af længere varighed og når manden er på søen, kan kommunikationen hjemover dagligt finde sted via skype, Facebook og satellitbårne mobil samtaler. I et afsnit behandles kommunikationsforholdene i fortid og nutid, og følgende udsagn er vel meget sigende: "Heller ikke Karin var begejstret for Lyngby Radio, der i øvrigt lød som Anders And, og hvor der pludselig blev sagt "skifter", så man lige kunne nå at få sagtSolen skinner, og børnene har det godt! Satellitforbindelse var næsten værre end ingenting - og dyrt."

I en stor del af bogen beskrives kvindernes mulighed for medsejlad, enten som påmønstrede eller som "gæster". Man forstår, at der i den sammenhæng udfoldede sig et vist

hierarki, hvor kaptajnsfruene var de fineste, og så var der rangorden ned efter.

I en række citater får man indtryk af de medsejlandes mange oplevelser, der dels omfatter livet ombord, men og så beskriver oplevelserne under land i fremmede eksotiske omgivelser.

Det organiserede samarbejde sømandskoner imellem bliver også beskrevet. "Sømandskoneforeningen" startede spædt i Svendborg i begyndelsen af 1960'erne og slog igennem på landsplan i 1976. På nuværende tidspunkt har den lokale Marstal-afdeling selvfølgelig etableret sig med kontaktmulighed via Facebook, og der arrangeres forskellige aktiviteter året igennem. Det er noget, som giver sammenhold, og til nogle af arrangementerne er hjemmевærende mænd meget velkomne. Bogen er smukt udformet med mange gode "amatør"-billeder, som illustrerer teksten på fin måde.

Jan Preisler

Mette Eriksen Havsteen-Mikkelsen
Sømandskoner i Marstal -
fortællinger fra sø og land
Marstal Søfartsmuseum
96 sider
Pris 225.- kr.
ISBN 978-87-89829-68-5

Museumsnyt

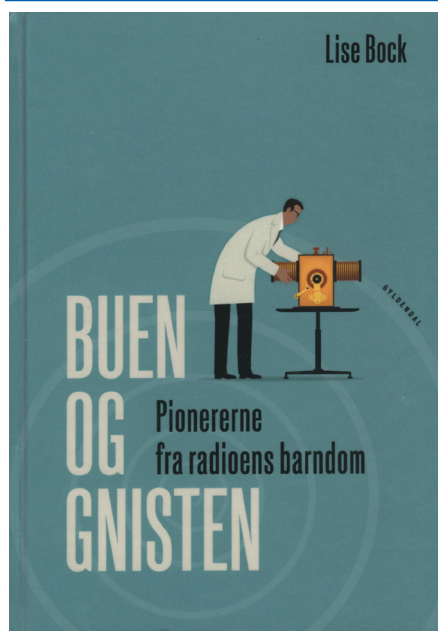
Foreningens jubilæum markeres på Museet for Søfart.

Onsdag den 25. oktober kl. 15 afholder Museet for Søfart i Helsingør et arrangement, som markerer foreningens 100-års jubilæum.

Med udgangspunkt i den jubilæumsbog foreningen udgiver i anledning af de 100 år vil Jan Preisler give et kort rids af forløbet gennem perioden.

Derefter vil Marie Finne fortælle om arbejdet som sejrende telegrafist. Hendes beretning baserer sig på de mange oplevelser hun har haft ved gennem en menneskealder at have arbejdet i rederierne J.Lauritzen og DFDS.

Bog anmeldelse

Buen og gnisten

Først lidt om forfatteren og bogprojektet. Lise Bock er af uddannelse økonom og biolog. Hun har tidligere skrevet bøger over emner indenfor biologi. I 2011 opsagde hun sit job som underviser i biologi for hel t at hellige sig arbejdet som skribent.

I 1938 var hendes farfar med til at grundlægge radiokomponentfabrikken MEC -Mekanisk Elektrisk Kompagni A/S med fabrik i Ballerup. Tilfældigt kørte Lise Bock i 2012 ind for at se, om der fortsat var aktivitet i bygningerne, hvilket der var. Hun blev vist rundt, og da man stod foran virksomhedens 75-års jubilæum, blev hun opfordret til at skrive jubilæumsskriftet. Arbejdet med det skrift gav hende inspiration til at sætte sig mere grundigt ind i det omfangsrige emne, og "Buen og gnisten" er hendes første store bog. Hun anfører, at hun skrev den, fordi hun simpelthen ikke kunne lade være.

"Buen og gnisten" dækker perioden fra 1820, hvor Ørsted opdagede elektromagnetismen, til 1920, hvor de første forsøg med verdensomspændende radioudsendelser fandt sted. Gennem hele bogen er der udførlige biografiske portrætter af de enkelte videnskabsmænd samtidig med at deres forskningsresultater og opfindelser

beskrives. Man kan sige, at den ene opdagelse/opfindelse kan ses som en forudsætning for næste trin i den kommunikationsmæssige udvikling.

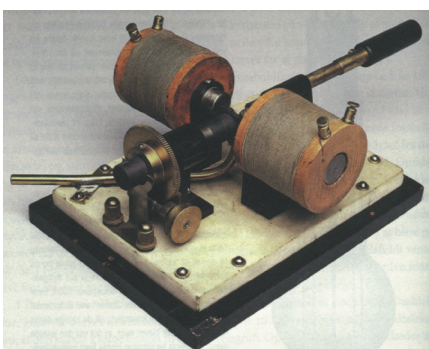
Følgende fysikers indsats bliver grundigt belyst: H.C.Ørsted (elektromagnetismen), Michael Faraday (induktionen), Heinrich Hertz (de elektromagnetiske svingninger).

Opfinderene, hvis indsats belyses, er: Guglielmo Marconi (gnistsenderen), Valdemar Poulsen (det magnetiske lagringsprincip og buesenderen), Reginald Fessenden og Ernst Alexanderson (alternatoren), Lee de Forest (radiator og forstærkeren), Peter L. Jensen (højtaleren).

Bogen er velskrevet og gennemillustreret med gode, relevante billeder.

Forfatteren har lagt mange kræfter i at fremskaffe og sætte sig ind i et meget stort kildemateriale. Alene litteraturlisten fylder syv sider og kildehenvisningerne er detaljeret udformet, så den interesserede læser har mulighed for at gå materialet grundigt efter, hvis man skal have behov herfor. Billedmaterialet er også eksemplarisk på den måde, at der ved hvert enkelt billede er en grundig beskrivelse som dels omhandler billedet, men som også ofte perspektiverer i forhold til bogens tekst. Endelig har forfatteren indhentet viden og kommentarer fra en række navngivne fagpersoner.

Udover de nævnte biografiske og opfindelsesmæssige redegørelser beskæftiger forfatteren sig også med de mange spændende problemer om rettigheder, patenter og licenser, samt hvilken betydning disse havde for udviklin-

Buesender

Valdemar Poulsen

gen på området. Omkring 100 sider bruges til sidst i bogen på at redegøre for radioens betydning søværts under 1. verdenskrig med hovedvægt på forløbet af søslaget ved Jylland. Englænderne benyttede Marconies gnistsendere mens franskmændene brugte Poulsens buesendersystem. I afsnittet kommer forfatteren også ind på forhold omkring kodning og brydning af samme.

Da Lise Bock påbegyndte arbejdet med bogen, var hun ikke klar over hvor omfangsrigt og krævende et arbejde hun havde kastet sig ud i. Nu foreligger bogen efter små fem års arbejde, og det er en bog, som på fornem vis dækker forholdene omkring radioens barndom.

Lise Bock er fortsat optaget af emnet om radios udvikling, og er nu i gang med at skrive fortsættelsen, som bliver en bog om de danske radio-/tv-fabrikkers historie fra 1920 til 1980.

Jan Preisler

Lise Bock
Buen og gnisten -
Pionerne fra radioens barndom
Gyldendal
443 sider
Pris (indbundet) kr. 349,45
ISBN: 978-87-02199062

RADIOTELEGRAFISTFORENINGEN AF 1917

1917-2017

**RADIOTELEGRAFISTFORENINGEN AF 1917
BLEV STIFTET 6. OKTOBER 1917 OG KAN DERFOR NU FEJRE 100 ÅRS
FØDSELS DAG**

**I DEN ANLEDNING INDBYDES
MEDLEMMER, SAMARBEJDSPARTNERE OG VENNER TIL**

RECEPTION

FREDAG DEN 29. SEPTEMBER 2017 KL. 1400 TIL CA. 1700

**I
MØDELOKALET**

**GL. KØGE LANDEVEJ 55, 5. SAL
2500 VALBY.**

INDGANG I GÅRDEN. (Her er elevator til 5. sal).

DER KAN PARKERES I GÅRDEN I 2 TIMER MED P-SKIVE. (Ved parkering i længere tid fås parkeringstilladelse på foreningens kontor).

Med venlig hilsen
Forretningsudvalget.